

Inspraakrapport Ontwerp-Projectplan Waterberging en -doorvoer Willeskop

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T +31 30 634 57 00
F +31 30 634 59 99
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

Colofon

Datum	9 mei 2023
Projectnummer	402201
Documentnummer	DM1932426
Auteur	Projectteam WDW
Projectmanager	Jasper Zalm
Foto voorkant	Projectteam WDW

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Toelichting procedure	
1.2 Toelichting inspraakrapport	
2. Binnengekomen zienswijzen en reactie waterschap	5

1. Inleiding

Het ontwerp-projectplan 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' heeft van 23 januari tot en met 6 maart 2023 ter inzage gelegen.

In deze periode zijn zes zienswijzen ingediend. In dit inspraakrapport zijn deze beschreven, voorzien van een reactie en is aangegeven of de zienswijzen hebben geleid tot een aanpassing in het definitieve projectplan. De beantwoording van de zienswijzen is afgestemd met Staatsbosbeheer (SBB) als beheerder van natuurgebied Willeskop.

Om privacy redenen zijn de namen van de insprekers niet in dit inspraakrapport genoemd.

1.1 Toelichting procedure

Dit inspraakrapport en het definitieve projectplan zijn door het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het waterschap vastgesteld op 9 mei 2023. De insprekers worden hierover per brief geïnformeerd, waarbij ook het inspraakrapport is gevoegd en is aangegeven waar aanvullende informatie - inclusief het projectplan - kan worden bekeken.

Na publicatie van het besluit bestaat voor belanghebbenden de mogelijkheid om binnen 6 weken beroep aan te tekenen bij de rechtbank te Utrecht. Hierop is de Crisis- en herstelwet van toepassing.

1.2 Toelichting inspraakrapport

In dit inspraakrapport zijn in hoofdstuk 2 de zienswijzen en de reactie van het waterschap opgenomen. Ook is aangegeven of een zienswijze tot een wijziging van het projectplan heeft geleid.

Het inspraakrapport in hoofdstuk 2 bestaat uit drie kolommen:

1. *Zienswijze:*
In deze kolom zijn de binnengekomen zienswijzen opgenomen. De reacties zijn kort samengevat.
2. *Reactie waterschap op zienswijze:*
In deze kolom is de reactie van het waterschap weergegeven.
3. *Gevolg zienswijze op projectplan:*
In deze kolom is aangegeven of de zienswijze tot een aanpassing van het projectplan leidt.

2. Binnengekomen zienswijzen en reactie waterschap

In onderstaand overzicht staan de binnengekomen zienswijzen, de reactie van het waterschap daarop en of de zienswijze voor het waterschap heeft geleid tot een aanpassing van het projectplan.

Het overzicht met de persoonlijke gegevens van de zienswijzen is opgenomen in een vertrouwelijke bijlage.

Nr.	Zienswijze	Reactie waterschap op zienswijze	Gevolg zienswijze op projectplan
1a	Indiener geeft aan het te betreuren geen brief te hebben gehad, in tegenstelling tot andere belanghebbenden.	Wij hebben inderdaad uw mail en uw verzoek hierin ontvangen, echter hebben wij het nagelaten om het adressenbestand hierop aan te passen. Onze excuses hiervoor. Gelukkig heeft berichtgeving omtrent dit plan u wel snel bereikt. Wij zullen schriftelijk ingaan op uw vragen.	Projectplan niet aangepast
1b	Indiener geeft aan dat de plas in het natuurgebied veel gebruikt wordt door schaatsers in de winter als er ijs ligt. Aanvullend geeft indiener aan dat het water waar het regelwerk in wordt geplaatst een belangrijke schakel is in de twee provincie schaatstocht.	Wij zijn door meerdere partijen gewezen op deze populaire schaatsplek. Het natuurgebied is echter jaarrond een belangrijk vogelgebied. In de winter is het een rustgebied voor overwinterende ganzen en eenden. Ook vinden veel rietvogels en doortrekkers er rust en voedsel. Verstoring bij vogels tijdens vorstperioden kost ze veel energie, terwijl het voedselaanbod juist afneemt. In het natuurgebied wordt er niet actief gefaciliteerd voor schaatsers. Het regelwerk is een nieuw object in de Korenmolenvliet en zal wat hinder geven. Het object zal echter goed te passeren zijn voor schaatsers.	Projectplan niet aangepast

1c	<p>Indiener wil weten hoe rekening wordt gehouden in de plannen met de mogelijkheid om te schaatsen in het gebied. Specifiek hoe door de doorvoer op de Korenmolenvliet de ijsvorming wordt aangetast. Is er rekening gehouden met schaatsers?</p>	<p>Met de uitvoering van dit project passen we het bestaande watersysteem aan. De verwachting is dat in een situatie waarin de berging niet is ingezet, er geen extra stroming ontstaat en de ijsvorming niet aangetast wordt. Algemeen kunnen we stellen dat schaatsen in het gebied tijdens een vorstperiode mogelijk blijft: alleen tijdens de inzet van de waterberging en waterdoorvoer zal dit effect hebben op ijsvorming. Het is onwaarschijnlijk dat dit samenvalt met een strenge vorstperiode.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>
1d	<p>Veel schaatsers stappen op de plas bij punt 16 van kaart 3. Als hier een inlaat komt is dit juist een heel gevoelig stuk voor wakvorming etc. Kan deze hiervoor niet verplaatst worden? Of kan er iets verder niet een opstapleuk voor schaatsers worden gemaakt?</p>	<p>De term inlaat is hier niet helemaal op zijn plaats. Het betreft eigenlijk 3 grote duikers, waarbij het waterpeil in normale situatie aan beide zijde gelijk staat en dus geen stroming is te verwachten. Aan de oostzijde van punt 15 is voldoende ruimte gelaten om van de Korenmolenvliet nog steeds makkelijk naar de kade van het natuurgebied te komen. Omdat er in het natuurgebied niet actief wordt gefaciliteerd voor schaatsers, is het maken van een opstapleuk niet wenselijk.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>
1e	<p>Wat gaat de stroming van inlaat (punt 16) doen voor de ijskwaliteit/vorming van ijs?</p>	<p>Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 1c.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>
1f	<p>Wordt punt 8 op kaart 2 een brug of een duiker? Een brug is landschappelijk gezien logischer en creëert meer openheid.</p>	<p>In overleg met Provincie Utrecht en een landschapsarchitect is hier bewust gekozen voor duikers om het waardevolle landschappelijke groene lijnelement van de kade zoveel mogelijk intact te laten.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

1g	Komt er bij inlaat vanaf GKHIJ een vispassage of is deze al aanwezig in de huidige constructie?	Nee hier is geen vispassage voorzien. De omliggende polders worden/zijn ontsloten via de grotere gemalen die de Lopikerwaard bemalen. Er zijn op meerdere locaties (ook in de directe omgeving van het projectgebied) vispassages aangelegd om een verbinding te maken tussen de onderlinge polders in de Lopikerwaard.	Projectplan niet aangepast
1h	Hoe wordt omgegaan met kano/vaarrecreatie? Komen er wellicht nog aanlegsteigers?	Deze vraag is onderzocht en uiteindelijk worden hier geen voorzieningen voor aangelegd, mede omdat de kans op toename van recreatie niet past in de verdere ontwikkelingen van het natuurgebied. Het natuurgebied biedt weide-, water- en rietvogels rust en ruimte in de kern van de open polder. Het gebied is primair voor de natuur en recreatie wordt beperkt gefaciliteerd.	Projectplan niet aangepast
1i	Hoe wordt de verbinding tussen het natuurgebied en de GKHIJ qua vaarrecreatie verbeterd?	Er zal geen verbetering plaats vinden voor vaarrecreatie. Momenteel is er geen mogelijkheid om via de GHIJ de plas te bereiken met de boot. In de toekomstige situatie zal dit ook niet mogelijk zijn.	Projectplan niet aangepast
1j	Ik lees in het plan dat er geen rondje wordt gemaakt van het wandelpad. Ofwel dat de noordkant van de plas niet beloopbaar is. Dit wordt door veel recreanten/bewoners wel als gewenst gezien. Is de optie verkend om de noordkant van de plas wel beloopbaar te maken waarbij voor het creëren van rust andere paden wellicht dicht worden gezet?	Dit is onderzocht en afgewogen. Uiteindelijk is besloten om geen veranderingen door te voeren in de wandelpaden. Huidige wandelpaden liggen nu op bestaande houtkades en geven daarmee dekking aan de wandelaars. Dit beperkt de onrust en verstoring onder de aanwezige vogels. Het ver- of aanleggen van het pad naar de noordzijde geeft meer verstoring op de plas en de verstoring komt dan van twee kanten.	Projectplan niet aangepast

1k	De Damweg heeft onderdeel uitgemaakt van de OHW, wordt hier nog aandacht aan geschonken in de plannen?	Onderdeel van dit plan is het uitbreiden van de informatievoorziening ter plaatse om de bezoekers meer mee te geven over deze bijzondere plek. De voorbereidingen hiervoor worden binnenkort opgestart. Wij zijn van plan om hierbij, naast SBB en gemeentes, ook Stichting Hugo-Kotenstein te betrekken. Een mogelijk onderwerp op de informatievoorziening kan de OHW zijn.	Projectplan niet aangepast
2	De zienswijzen van indiener met betrekking tot het peilbesluit worden beantwoord in een separaat rapport wat is opgesteld voor het peilbesluit.	-	-
2a	Toen het project in de beginfase was, zijn er grondmonsters genomen. Graag zouden wij de onderzoeksresultaten hiervan ontvangen.	Wij kunnen deze informatie helaas niet met u delen omdat het waterschap de informatie over grondkwaliteit van percelen slechts kan delen met een perceeleigenaar. U zou de onderzoeksresultaten kunnen navragen bij de perceeleigenaar.	Projectplan niet aangepast
2b	Verder wilde wij voorstellen of de waterkering in de by-pas in het begin zo breed mogelijk kan worden gehouden om zoveel mogelijk beteelbaar oppervlak te houden. Eventueel kan de waterkering worden ingezaaid met kruidenmengsels.	De waterkering aan het begin (noordkant) van de bypass percelen zijn breed gehouden en het wordt ingezaaid met een kruidenrijk graszaad.	Projectplan niet aangepast
2c	Omdat wij al 20 jaar deze percelen (3,57ha) pachten van Staatsbosbeheer is het een groot gemis in onze bedrijfsvoering. Wij zouden graag in aanmerking komen voor vervangende percelen van Staatsbosbeheer.	SBB heeft onderzocht of er vervangende gronden zijn in de directe omgeving. Deze zijn helaas niet beschikbaar. Overigens zijn alle gronden als geliberaliseerde pacht uitgegeven. Hierdoor heeft inspreker geen recht om vervangende pachtpercelen te ontvangen	Projectplan niet aangepast

		<p>of voor schadeloosstelling in aanmerking te komen. Daarbij komt dat door het Didamarrest in beginsel alle nieuw uit te geven pacht openbaar op de markt moet worden gezet, om gelijkheidsberechtiging in acht te nemen.</p> <p>SBB zal tijdig kenbaar maken onder de geïnteresseerden wanneer er percelen beschikbaar komen zodat indiener hierop kan reageren.</p>	
2d	<p>Wij willen in aanmerking komen om de begraasbare oppervlakte te onderhouden met schapen.</p>	<p>Na uitvoering van dit project krijgt het natuurgebied een andere inrichting en op verschillende locaties ook een andere natuurdoelstelling. Het voornemen vanuit SBB hierbij is om begrazing niet meer in te zetten als beheermaatregel.</p> <p>In het projectplan is toegevoegd in paragraaf 1.6.11 dat na realisatie het voornemen is van Staatsbosbeheer om begrazing niet meer in te zetten als beheermaatregel in het natuurgebied vanwege de nieuwe natuurwaarden in de nieuwe situatie.</p>	<p>Projectplan aangepast</p>
2e	<p>Indiener wil zich aanmelden voor vrijkomende grond die beschikbaar komt tijdens de realisatie van het project.</p>	<p>Het waterschap is op dit moment bezig met de besteksvorbereidingen. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om vrijkomende grond te gebruiken voor de omliggende keringen. Over de eventuele afzet van grond zullen later specifieke afspraken gemaakt worden met desbetreffende eigenaren. Uw verzoek hebben wij als waterschap genoteerd.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>
2f	<p>Indiener geeft aan dat momenteel het grasland wordt kaal gevrotten door ganzen, smienten en meerkoeten. Dit is een bedreiging voor de boerderij en de</p>	<p>We hebben meerdere specialisten gevraagd naar het mogelijke effect van het project op de hoeveelheid grazende vogels zoals ganzen, zwanen en smienten. De toename in vrachtschade (evenals</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

	<p>biodiversiteit staat onder druk omdat weidevogels niet graag broeden in grasland wat kaalgevreten is en vinden er moeilijk voedsel. De verwachting is dat er door de realisatie van meer open water er een toename zal zijn van wildschade/vraatschade veroorzaakt door bovengenoemde diersoorten.</p>	<p>de geluidschade) is afhankelijk van de mate van aanwezigheid van deze soorten. De conclusie is dat een voorspelling van het aantal ganzen, maar ook de vraatschade per gans heel moeilijk is in te schatten. Het is niet de verwachting dat door uitvoering van dit project het aantal grazende vogels significant zal veranderen vanwege de beperkte toename in water- en rietrijke gebieden ten opzichte van de huidige hoeveelheid foerageergebied. Daarbij worden acties ondernomen (zowel maatregelen in het project, als beheermaatregelen na realisatie) om overlast van ganzen beperkt te houden.</p> <p>We constateren dat meerdere belanghebbenden overlast van watervogels (met name ganzen) ervaren. De wens om overlast tegen te gaan wordt breed gedeeld. In het projectplan is onder paragraaf 1.5.2. een handelingsperspectief tegen de overlast van ganzen beschreven. Een concrete maatregel is het stimuleren van de ontwikkeling van riet. Daarnaast is er vanuit de FBE (faunabeheereenheid) Utrecht extra aandacht voor de ganzenproblematiek rond Willeskop. Sinds dit jaar zijn en worden samen met de FBE Utrecht, WBE (wildbeheereenheid) Lopikerwaard, omliggende agrariërs en Staatsbosbeheer verschillende methoden gehanteerd om het aantal overzomerende ganzen rond Willeskop te reduceren. Om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen zal een overleg georganiseerd worden tussen (vertegenwoordigers van) WBL (werkgroep behoud</p>	
--	---	--	--

		Lopikerwaard), FBE, SBB en het waterschap om overlast van ganzen beperkt te houden. Het waterschap is niet de aangewezen organisatie voor het beheer van ganzen. Dit ligt bij andere instanties. Het waterschap ziet hierbij wel een rol als initiator van het gesprek. De FBE Utrecht is de juiste plek om acties uit te zetten.	
2g	Wij willen voorstellen om op de bestaande kaai aan de Oost-zijde knotwilgen te planten.	Wij zijn voornemens om de bestaande rij van wilgen aan de oostzijde van de kade door te trekken richting het noorden. Er zullen circa 20 knotwilgen bijkomen. In het projectplan is toegevoegd in paragraaf 1.4.3 dat de bestaande rij van wilgen aan de oostzijde van de kade door wordt getrokken richting het noorden en dat er circa 20 knotwilgen bijkomen.	Projectplan aangepast
2h	Wij willen vragen om het maximale te doen om watervogels te weren uit ons grasland (afschot/prikken eieren) en het gebied zo in te richten dat het moeilijk is om onze percelen te bereiken.	Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 2f.	Projectplan niet aangepast
2i	Het project heeft een grote impact op de bedrijfsvoering. Het is teleurstellend dat Staatsbosbeheer nooit de moeite heeft genomen om met ons als pachter te sparren over de inrichting van de percelen.	Het waterschap en SBB zien het beide als een gemiste kans dat er richting inspreker niet gezamenlijk is opgetrokken in de communicatie rondom dit project. Het waterschap en SBB nemen contact op met inspreker.	Projectplan niet aangepast

2j	<p>Gedurende verschillende groeiseizoenen kunnen we van 8 ha niet of nauwelijks gras/mais oogsten door de werkzaamheden. Hierdoor zal er een ruwvoer tekort ontstaan voor onze koeien en schapen en zal ruwvoer ingekocht moeten worden om dit te compenseren. Ook zal er mest moeten worden afgevoerd wat heel veel extra kosten met zich zal meebrengen. We gaan er van uit dat jullie met een eerlijke/ruimhartige regeling komen om dit te compenseren en oog hebben voor onze positie.</p>	<p>Met de uitvoering van dit project richten we onder andere het bypass-perceel in ten bate van natuurontwikkeling én om zo water te kunnen bergen en door te voeren. Het betreffende perceel van 3,57 hectare kan in de nieuwe situatie niet meer uitgegeven worden als geliberaliseerde pacht door SBB. Dit geldt ook voor andere delen in het natuurgebied.</p> <p>Het is natuurlijk vervelend dat dit project de bedrijfsvoering van inspreker direct raakt. Maar doordat de percelen zijn uitgegeven als geliberaliseerde pacht heeft inspreker beperkte rechten. Hierdoor is compensatie van kosten, als gevolg van het niet meer kunnen pachten van percelen van SBB, niet aan de orde.</p> <p>Naast de permanente wijzigingen van het project zijn ook tijdelijke gronden (bijv. werkterreinen of bouwwegen) benodigd voor de realisatie. Momenteel is nog niet bekend over welke gronden dit gaat en we herkennen de genoemde 8 ha daarom niet. Om deze gronden te mogen gebruiken worden nog minnelijke afspraken gemaakt met de grondeigenaren en pachters waarin ook compensatie wordt besproken.</p>	Projectplan niet aangepast
3a	<p>Een waterspeelplaats op de locatie die op de kaart is ingetekend is in mijn ogen niet gewenst en gaat ten koste van de rust. Het is een dagrecreatieve voorziening die extra mensen gaan aantrekken die langer op 1 plek gaan blijven. Het is gelegen in het NNN en eveneens is het strijdig met de tekst in</p>	<p>Het gebied van de waterberging heeft een rijke historie waar veel over te vertellen is. Hetzelfde geldt voor het natuurgebied. We willen daar in dit project aandacht aan besteden door het waterbewustzijn van bezoekers te vergroten.</p> <p>Primair is Willeskop een natuurgebied. Het actief bevorderen en faciliteren van recreatie past hier</p>	Projectplan aangepast

	<p>1.5.2 van het plan, waarin beschreven staat dat het belangrijk is om de rust in het gebied te behouden.</p>	<p>niet. Een waterspeelplaats wekt wellicht de suggestie dat we hier een attractie van willen maken, maar dat is niet de bedoeling. We willen de rust van deze plek behouden. We denken hier meer aan een educatieve plek waarvan de precieze inrichting nog nader ingevuld moet worden en waarbij de locatie gekozen is bij de parkeerplaats, aan de rand van het gebied.</p> <p>In het projectplan is op meerdere plekken de term waterspeelplaats vervangen door educatieve plek waarbij we aandacht geven aan de cultuurhistorie van het gebied en het waterbeheer van het verleden, het heden en de toekomst.</p>	
3b	<p>Het is onduidelijk of weggegraven grond gebruikt wordt voor eilanden of kadeversterking, of wordt afgevoerd. Daarnaast is onduidelijk hoe grondtransport zal plaatsvinden, ook omdat de plas aan de noordzijde (waar veel graafwerk is voorzien) heel ondiep is. Er is zorg dat natuur in een ruime zone daarom heen kapotgereden wordt door de graafwerkzaamheden en werkzaamheden aan de kade waardoor natuur (tijdelijk) verloren gaat. Hoe gaan de werkzaamheden uitgevoerd worden zodat dit voorkomen wordt?</p>	<p>Het waterschap is op dit moment bezig met opstellen van een grondbalans. De onderzoeken geven aan dat de vrijgekomen grond toegepast kan worden voor de geplande maatregelen zoals de eilanden en kadeversterkingen.</p> <p>Het uitgangspunt van het waterschap en SBB is om zo min mogelijk schade te veroorzaken aan de bestaande natuurwaarden. Er zullen een beperkt aantal aan- en afvoerroutes worden voorgeschreven, als voorwaarde in het contract met de aannemer. Wat de aan- en afvoerroutes gaan worden, wordt in samenspraak met SBB bepaald.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>
3c	<p>Indiener is positief over de realisatie en versterking van eilanden in de plas. Hoe wordt in de toekomst voorkomen dat de</p>	<p>De eilanden zijn op de water/wind lijn beschermd door grind op doek waardoor de eilanden goed beschermd zijn tegen peilfluctuaties, golfslag en</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

	eilanden in de plas afkalven, en bebost raken? Welke maatregelen zijn hiervoor voorzien?	bebossing.	
3d	Het meest oostelijke eiland wordt door een te smal stukje water gescheiden van het wandelpad, graag deze waterzone vergroten zodat het echt een eiland wordt en het voor een aantal soorten aantrekkelijker wordt daar te gaan broeden en de afstand tot het wandelpad iets groter wordt.	De betreffende watergang is in de huidige situatie circa 3 meter breed en deze wordt verbreed naar circa 8 meter, waarvan een deel ingericht wordt als natuurvriendelijke oever. Hiermee zijn wij van mening te voldoen aan het advies van inspreker.	Projectplan niet aangepast
3e	Indiener benadrukt de cultuurhistorische waarde van de hakhoutstoven en geeft aan dat terugsnoeien bij het cultuurhistorisch gebruik hoort. Indiener geeft aan dat het risico bestaat dat de hakhoutstoven tijdens de werkzaamheden beschadigd raken en/of onder de grond verdwijnen en niet meer uitlopen. Dit moet te allen tijde worden voorkomen, ook omdat de stoven en directe omgeving ervan ecologisch waardevol zijn. Hoe wordt dit voorkomen?	Wij zijn het eens met het punt wat inspreker wil maken: de hakhoutstoven passen bij de waarde van de kade en moeten behouden blijven. Een aantal van de hakhoutstoven worden teruggesnoeid, wat past bij het cultuurhistorisch gebruik. De kade wordt aan de noordzijde over 800 meter aangevuld. Hierbij wordt gezorgd dat de stoven boven de grond blijven, waarna deze na realisatie weer kunnen uitlopen, waarmee de cultuurhistorische waarde behouden blijft. Een risico op beschadiging van de stoven tijdens de werkzaamheden blijft bestaan maar dit wordt zo veel mogelijk voorkomen door hier aandacht aan te besteden in de besteksvoorbereidingen.	Projectplan niet aangepast
3f	Aanvullend heb ik tijdens de informatiebijeenkomst begrepen dat er op een paar plekken aan de zuidkant van de Noordzijdse Kade wellicht een aantal hakhoutstoven helemaal weggehaald	Op de zuidkant van de Noordzijdse kade zijn er enkele bomen (geen stoven) die gekapt zullen worden. Ook is het nodig om stoven terug te snoeien. Het is niet nodig (waar dan ook) om voor het project stoven te verwijderen en deze worden	Projectplan aangepast

	<p>moeten worden, vanwege meer stabiliteit t.b.v. de waterberging. Dit zou echt jammer zijn. Is hier geen andere oplossing voor?</p>	<p>dan ook behouden.</p> <p>In het projectplan is toegevoegd in paragraaf 1.4.3 en 1.6.1.1 dat het niet nodig is (waar dan ook) om voor het project hakhoutstoven te verwijderen en dat deze dan ook worden behouden.</p>	
3g	<p>Het is onduidelijk waar planten van jong riet en afzetten met netten en linten zal worden gedaan. Riet is natuurrijk en goed voor de waterkwaliteit. Hoe weten we of rietaanleg hier gaat lukken? Niet alleen ganzenvraat heeft hier waarschijnlijk een invloed op. Het zou mooi zijn om rietgang op gang te brengen met gebruik van natuurlijke processen, zonder veel geknutsel met netten en linten. Ziet het waterschap dit ook zo?</p>	<p>Het planten van jong riet en afzetten met netten en linten wordt gedaan op verschillende plekken op de nieuwe natuurvriendelijke oevers en in het helofytenfilter. De locaties van de natuurvriendelijke oevers en het helofytenfilter staan aangegeven op de kaarten in bijlage A van het projectplan.</p> <p>Zonder de aanplant van riet is de werking van het helofytenfilter onzeker of laat lang op zich wachten. Dit ligt ten grondslag aan het besluit om riet aan te planten en niet te wachten op natuurlijke vestiging. De ervaring leert dat jong riet (wortelstokken uit het gebied) beschermd moeten voor ganzen totdat ze stevig genoeg zijn en niet meer weggegeten kunnen worden. Als riet eenmaal 'gepakt' heeft zijn de beschermende maatregelen niet meer nodig. We spreken hier van overgangsbeheer: we helpen de natuur een handje op weg en willen zodra dat kan de natuurlijke processen hun gang weer laten gaan. SBB kijkt mee bij het opstellen van het bestek om rietaanleg en -ontwikkeling te bevorderen, waarbij rekening gehouden wordt met overlast voor de fauna. Ook wordt rekening gehouden met de benodigde waterstand voor rietontwikkeling.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

3h	Er wordt verwezen naar een quick scan naar de aanwezige flora en fauna en een 2021 uitgevoerd vervolgonderzoek. Die heb ik echter niet aangetroffen bij de stukken. Kunnen deze alsnog worden toegevoegd als bijlage?	De onderliggende onderzoeken voor het projectplan worden niet als bijlage gevoegd bij het plan. Wel zijn deze opvraagbaar. De quickscan en het uitgevoerde vervolgonderzoek worden aan u verstrekt.	Projectplan niet aangepast
3i	Hoe wordt negatieve invloed op grondbroeders tijdens inzet van de waterberging en tijdens het broedseizoen zo veel als mogelijk voorkomen (naast het aanleggen van eilanden boven het inundatiepeil conform de plannen)?	<p>Negatieve effecten op grondbroeders willen het waterschap en SBB zo veel mogelijk voorkomen. Het is de verwachting dat de waterberging niet vaker dan eens per 5 jaar wordt ingezet. Er bestaat een kans dat dit in het broedseizoen plaatsvindt. Bij een besluit voor inzet van de berging wordt gewerkt met zeer harde parameters voordat de berging wordt ingezet. De berging wordt uitsluitend in werking gezet in het geval van uiterste noodzaak.</p> <p>Het is duidelijk dat een situatie van noodberging niet langer dan enkele dagen zal aanhouden. Dit betekent dat grondbroeders eens per 5 jaar mogelijk een legsel verliezen. Een aantal van de beoogde broedvogelsoorten kan een tweede legsel produceren. Hoewel het jaar waarin (1e) legsels overspoeld worden als een minder succesvol jaar kan worden beschouwd is de verwachting niet dat de populatie significante hinder zal ondervinden.</p> <p>Een maatregel om effecten te voorkomen of te verminderen is het vergroten van het aantal eilanden/ hoogwatervluchtplaatsen zodat kuikens en vogels altijd een droger heenkomen kunnen zoeken als de berging in gebruik wordt genomen. Ook wordt het aantal broedvogels binnen het</p>	Projectplan niet aangepast

		<p>plangebied gemonitord, zodat er altijd een actuele en nauwkeurige inschatting kan worden gemaakt van de effecten van de inzet en gerevalueerd kan worden.</p> <p>De effecten van het project en inzet van de berging op beschermde soorten wordt getoetst bij de Provincie bij de ontheffingsaanvraag op de Wet Natuurbescherming. Mogelijk dat deze vergunning eisen of beperkingen stelt aan de inzet van de waterberging.</p>	
3j	<p>In het projectplan wordt gesproken dat onderzocht wordt om in de toekomst de noordelijke dijk te laten begrazen door schapen. Het is niet helder welke dijk wordt bedoeld.</p>	<p>Hiermee wordt de nieuwe dijk bedoeld naast de bypass (punt 4 op kaart 2 en beschrijving in hoofdstuk 1.4.3 van het plan). Echter is dit inmiddels onderzocht en is het voornemen vanuit SBB om begrazing niet meer in te zetten als beheermaatregel.</p> <p>In het ontwerp projectplan stond dat er nog wordt onderzocht of het na realisatie mogelijk is om schapen op de noordelijke kade te laten grazen. Dit is in het definitieve plan verwijderd en er is toegevoegd in paragraaf 1.6.11 dat na realisatie het voornemen is van Staatsbosbeheer om begrazing niet meer in te zetten als beheermaatregel in het natuurgebied vanwege de nieuwe natuurwaarden in de nieuwe situatie.</p>	<p>Projectplan aangepast</p>
3k	<p>Dit is NNN – gebied en begrazing door schapen leidt doorgaans tot lage natuurwaarden en is daarmee in strijd met het natuurbelang. Enkele keren per jaar maaien en afvoeren is in mijn ogen een veel beter beheer.</p>	<p>Na uitvoering van dit project krijgt het natuurgebied een andere inrichting en op verschillende locaties ook een andere natuurdoelstelling. Dit zal wat betekenen voor het huidige beheer. Het voornemen vanuit SBB hierbij is om begrazing niet meer in te zetten als beheermaatregel. Ook begrazing door</p>	<p>Projectplan aangepast</p>

	<p>Indirect leid ik eruit af dat de huidige intensieve begrazing door koeien zal stoppen. Dat vind ik positief. Hoewel de huidige begrazing met koeien voorkomt dat een groot gedeelte dichtgroeit met bomen, is de begrazing nu zo intensief dat dit ten kosten gaat van de natuurwaarden (weinig bijzondere plantensoorten in het begrazingsgebied, veel nutriënten).</p>	<p>koeien zal stoppen.</p> <p>In het definitieve plan is toegevoegd in paragraaf 1.6.11 dat na realisatie het voornemen is van Staatsbosbeheer om begrazing niet meer in te zetten als beheermaatregel in het natuurgebied vanwege de nieuwe natuurwaarden in de nieuwe situatie.</p>	
3l	<p>De waterkwaliteit in de Hollandse IJssel, Korenmolenvliet en natuurgebied wordt goed genoemd, maar de onderbouwing hiervoor ontbreekt. Klopt dit wel? Is bijvoorbeeld de waterkwaliteit in de plassen eigenlijk niet erg voedselrijk (hoge gehalten aan fosfaat en stikstof)? En zal juist piekberging die situatie niet verder verslechteren?</p>	<p>De verwachting is dat de waterkwaliteit in de Hollandse IJssel, Korenmolenvliet en natuurgebied goed is. Om dit te bevestigen voert het waterschap momenteel waterkwaliteitsanalyses uit in de plas van het natuurgebied en omliggende watergangen, zoals ook beschreven in hoofdstuk 2.1 van het projectplan. Om een goed beeld te krijgen is jaarrond onderzoek nodig. Eind mei dit jaar is de rapportage gereed waarin de resultaten van een jaar meten beschreven staan. Na realisatie van de waterberging vindt monitoring plaats van de waterkwaliteit in de plas, ook bij een bergingssituatie. Als de waterkwaliteit van onvoldoende kwaliteit is zal het waterschap in afstemming met SBB kijken waar optimalisaties te treffen zijn.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>
3m	<p>Reservaat Benschop en de daarin gelegen waardevolle schraalgraslanden worden gevoed in droge tijden door water uit de plas. Is het water uit de plas niet te voedselrijk voor dit natuurdoeltype en is dit niet het</p>	<p>In reservaat Benschop en het oostelijk deel van het natuurgebied wordt in de zomer water ingelaten wanneer het slootpeil te ver dreigt te zakken. Het inlaten van gebiedsvreemd water is dan noodzakelijk om droogteschade te voorkomen.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

	<p>moment om dit beter te organiseren? Daarbij heb ik de zorg dat piekberging in de zomerperiode leidt tot een slechtere waterkwaliteit in de plas en daarmee ook negatieve invloed zal hebben op de natuur in de schraalgraslanden. Ook zie ik dat bij het oostelijk van Maalvliet de Pleyt gelegen SBB – gebied in de zomer vanuit het agrarisch gebied ten oosten van het natuurgebied regelmatig water wordt ingelaten om verdroging te voorkomen. Welke kwaliteit heeft dit water en is dit ook niet erg voedselrijk?</p>	<p>In het project wordt een uitbreiding gemaakt van het helofytenfilter. Hiermee brengen we een verbetering aan in de aanvoer van water vanuit de plas naar reservaat Benschop onder normale omstandigheden (geen berging situatie). Ook kunnen de nieuwe natuurvriendelijke oevers zorgen voor een verbetering. Deze dragen ook bij aan de KRW-doelen van het waterschap. In tijden van inzet van de waterberging is het aannemelijk dat het natuurgebied met schraallanden geen wateraanvoer nodig zal hebben.</p> <p>Zoals genoemd in de reactie op zienswijze 3l, zal de waterkwaliteit (incl. voedselrijkdom) in de komende periode en na realisatie (ook bij een situatie waarin de berging wordt ingezet) gemonitord worden. Ook wordt de waterkwaliteit (incl. voedselrijkdom) gemeten in de schraalgraslanden. Als de waterkwaliteit van onvoldoende kwaliteit is zal het waterschap in afstemming met SBB kijken waar optimalisaties te treffen zijn.</p>	
3n	<p>Dit project is bij uitstek de kans de wateraanvoer van omliggende schraalgraslanden te bekijken. Belangrijk is dat het water dat naar het reservaat Benschop en het oostelijk van de Maalvliet gelegen deel zo fosfaatarm mogelijk is. Misschien kan dit water ook via een helofytenfilter van planten worden gezuiverd voorafgaand aan inlaten in beide gebieden?</p>	<p>De twee schraalgraslanden zijn bij de aanleg van het natuurgebied voorzien van voeding vanuit de waterplas. Met het idee dat water wat ingelaten wordt een lange weg moet afleggen voordat het bij de schraalgraslanden komt. Met dit project breiden we het helofytenfilter aan de westzijde van de plas uit en verplaatsen we de inlaat, zodat water in normale situaties gezuiverd kan worden. Dit is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Voor een eventuele aparte helofytenfilter bij de schraalgraslanden is geen</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

		<p>ruimte.</p> <p>Mocht blijken dat de waterkwaliteit bij het gebruik van het bergen van water onvoldoende is, zal het waterschap in afstemming met SBB kijken waar optimalisaties te treffen zijn.</p>	
4a	Graag de quickscan aanwezige flora en fauna uit 2021 waarnaar verwezen wordt toevoegen bij de stukken.	Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 3h.	Projectplan niet aangepast
4b	De waterkwaliteit in de Hollandse IJssel, Korenmolenvliet en natuurgebied wordt goed genoemd, maar onderbouwing ontbreekt. Daarnaast is onduidelijk in hoeverre piekberging de situatie zal verslechteren.	Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 3l.	Projectplan niet aangepast
4c	Het zou mooi zijn om riet op meerdere plekken op gang te brengen waarbij zoveel mogelijk natuurlijke processen worden gebruikt.	Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 3g.	Projectplan niet aangepast
4d	Belangrijk is dat het water dat naar reservaat Benschop (met zeer waardevolle schraalgraslanden) en het oostelijk van gemaal De Pleyt gelegen deel gaat zo fosfaatarm mogelijk is. Fijn als hier rekening mee wordt gehouden in het plan.	Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 3m en 3n.	Projectplan niet aangepast
4e	Het risico bestaat dat de hakhoutstoven met grote cultuurhistorische waarde tijdens de werkzaamheden beschadigd	<p>Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 3e en 3f.</p> <p>In het projectplan is toegevoegd in paragraaf 1.4.3</p>	Projectplan aangepast

	<p>raken en/of onder de grond verdwijnen en niet meer uitlopen. Ook zou op een aantal plekken aan de zuidkant van de Noordzijdsekade een aantal hakhoutstoven helemaal weggehaald moeten worden. Dit moet te allen tijde worden voorkomen, ook omdat de stoven en directe omgeving ervan ecologisch waardevol zijn.</p>	<p>en 1.6.1.1 dat het niet nodig is (waar dan ook) om voor het project hakhoutstoven te verwijderen en dat deze dan ook worden behouden.</p>	
4f	<p>Een waterspeelplaats op de locatie die op de kaart is ingetekend is niet gewenst omdat vanwege de natuurfunctie (NNN) het juist gewenst is om de rust in het gebied te behouden. Een dagrecreatie voorziening die extra mensen gaat aantrekken die lang op één plek blijven is derhalve niet gewenst.</p>	<p>Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 3a.</p> <p>In het projectplan is op meerdere plekken de term waterspeelplaats vervangen door educatieve plek waarbij we aandacht geven aan de cultuurhistorie van het gebied en het waterbeheer van het verleden, het heden en de toekomst.</p>	<p>Projectplan aangepast</p>
5a	<p>Indiener is van mening dat een bypass bij het voormalig gemaal Benschop naar de Korenmolenvliet in combinatie met het verdiepen van deze waterwering genoeg mogelijkheden geeft voor de waterdoorvoer van de GHJ (en dat een extra regionale kering naast de huidige, waardoor het wateroppervlak aanzienlijk zal toenemen, niet nodig is)</p>	<p>In het voorkeursalternatief wat door het algemeen bestuur van het waterschap is vastgesteld is gekozen om het perceel naast het voormalig gemaal Benschop, wat in het projectplan aangeduid wordt als "bypassperceel" in te richten omdat de geplande hoeveelheden water niet onder voormalig gemaal Benschop door kunnen en er dus omheen moeten worden geleid. Naast de noodzakelijke hydrologische maatregel van het verbreden van de watergang, heeft het de voorkeur om de resterende oppervlakte van dit perceel om te vormen naar hoogwaardigere natuur. Er wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd, welke bijdraagt aan de KRW-doelen van het waterschap vanuit het</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

		<p>programma Gezond Water.</p> <p>De verlegging van de regionale kering is noodzakelijk omdat het toekomstig watersysteem van het bypassperceel gekoppeld wordt aan de Korenmolenvliet.</p>	
5b	<p>Indiener verwacht dat het vergroten van het wateroppervlak in combinatie met aanleg van brede rietoevers zal resulteren in een ideale rustplek voor ganzen waardoor de populatie ganzen in het gebied snel zal toenemen. Dit zal volgens indiener tot overlast leiden door vraatschade aan gewassen, schade aan gewaskwaliteit, geluidschade bij woningen en schade aan natuurlijke vegetatie.</p>	<p>We constateren in diverse gesprekken over dit onderwerp dat natuurliefhebbers én agrariërs hier uiteindelijk hetzelfde willen: minder ganzen en meer weidevogels. In de reactie van het waterschap op zienswijze 2f wordt aangegeven dat het heel moeilijk is om een voorspelling te doen van het aantal ganzen en de vraatschade per gans, maar dat het niet de verwachting is dat door uitvoering van dit project het aantal grazende vogels significant zal veranderen. Daarbij worden acties ondernomen (zowel maatregelen in het project, als beheermaatregelen na realisatie) om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen.</p> <p>Dat neemt niet weg dat de wens om overlast tegen te gaan breed gedeeld wordt. Om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen zal een overleg georganiseerd worden tussen verschillende instanties om overlast van ganzen beperkt te houden. Dit staat tevens beschreven in de reactie van het waterschap op zienswijze 2f. Het waterschap is niet de aangewezen organisatie voor het beheer van ganzen. Dit ligt bij andere instanties. Het waterschap ziet hierbij wel een rol als initiator van het gesprek. De FBE Utrecht is de juiste plek om</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

		acties uit te zetten.	
5c	De inrichting van de natte natuur zal enorme hoeveelheden ganzen, zwanen en smienten aantrekken. Als resultaat hiervan zullen hongerige ganzen, zwanen en smienten de omliggende weilanden kaalvreten en besmeuren met ganzenstront waardoor de biotoop voor weidevogels drastisch wordt verslechterd. Indiener verwacht verwachte afname van de weidevogelpopulatie in de omgeving.	Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 5b.	Projectplan niet aangepast
5d	Het foerageren van de ganzen buiten het natuurgebied leidt niet alleen tot de benoemde vraatschade aan gewassen, maar de uitwerpselen tijdens het rusten en broeden in het natuurgebied zijn zelf ook een natuurlijke bron van stikstof. Indiener stelt dat deze ontwikkeling ongunstig zal zijn voor de waterkwaliteit (met verwijzing naar een onderzoek van de WUR).	Het is onbekend hoeveel van de uitwerpselen van de ganzen bijdragen aan eutrofiëring van een moeras systeem. Er kan mogelijk door eutrofiëring een licht negatieve impact ontstaan op de waterkwaliteit. Echter zal de uitvoering van dit project, naast de werkzaamheden om de waterberging en waterdoorvoer mogelijk te maken, een kwaliteitsimpuls zijn voor het bestaande natuurgebied en op de water zuiverende kwaliteit van het natuurgebied. We treffen meerdere maatregelen, zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers, in het bypassperceel als in het natuurgebied en de uitbreiding van het helofytenfilter. Dit met als doel om een gevarieerdere natuur te krijgen, die bovendien positief bijdragen aan de waterkwaliteit in en rond het natuurgebied. Dit is mede een KRW-doel vanuit het waterschap. Eutrofiërende effecten door een mogelijke toename aan watervogels zal daarbij van ondergeschikt belang zijn.	Projectplan niet aangepast

		<p>Zoals genoemd in de reactie op zienswijze 3l, zal de waterkwaliteit in de komende periode en na realisatie gemonitord worden. Als de waterkwaliteit van onvoldoende kwaliteit is zal het waterschap in afstemming met SBB kijken waar optimalisaties te treffen zijn. Ook wordt er een overleg georganiseerd om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen zodat overlast van ganzen beperkt wordt gehouden, zoals omschreven in de reactie van het waterschap op zienswijze 2f.</p>	
5e	<p>In de plas komen van nature zandige stroomruggen in de directe ondergrond voor, waar relatief schoon grondwater aan de oppervlakte treedt in slootwatergemeenschappen. Een hoge mate van verdere bemesting door ganzen kan de instandhouding van deze voedselarme slootwatergemeenschappen in gevaar brengen.</p>	<p>De plas heeft een flexibel waterpeil wat veelal hoger is dan het waterpeil van de omliggende polders. Van optredend grondwater (kwel) zal in de plas van geen sprake zijn. De plas is regenwater en oppervlaktewater gevoed. Zonder deze aanvoer zakt het waterpeil van de plas uit.</p> <p>In de schraallanden ten oosten en zuiden van de plas is voedselarm water belangrijk voor de bestaande natuurwaarden. Voor de plas zelf geldt dat minder. SBB en het waterschap vinden ook dat de schraallanden de juiste waterkwaliteit moeten ontvangen vanwege aanwezige ecologische/ botanische waarden.</p> <p>De aanvoer van water voor de schraallanden in reservaat Benschop vindt in droge tijden plaats via de plas. In de reactie op zienswijze 5d is aangegeven dat door de uitbreiding van het helofytenfilter en de natuurvriendelijke oevers een verbetering plaatsvindt in de aanvoer van water</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

		<p>onder normale omstandigheden. In tijden van inzet van de waterberging is het aannemelijk dat de schraallanden geen wateraanvoer nodig zullen hebben.</p> <p>Daarnaast zal monitoring plaatsvinden van de waterkwaliteit, zoals beschreven in de reactie op zienswijze 3l. Als de waterkwaliteit van onvoldoende kwaliteit is zal het waterschap in afstemming met SBB kijken waar optimalisaties te treffen zijn.</p>	
5f	<p>Indiener heeft als grote zorg dat eventuele verontreinigingen door een toename van de ganzenpopulatie (door afvoeren van water uit de berging via landbouwgebied naar gemaal de Pleyt) de KRW-opgaven voor het gebied verzwaren en dat dit impact zal hebben op de volgende derogatiebeschikking. Om deze reden pleit indiener ervoor dat een eventuele rekening van verslechterde waterkwaliteit door toename van de ganzenpopulatie niet bij de landbouw op het bord mag komen. Daarom stelt indiener voor om een uitgebreid waterkwaliteitsnetwerk in en rondom het natuurgebied op te zetten.</p>	<p>In de reactie van het waterschap op zienswijze 2f wordt aangegeven dat naast concrete maatregelen om het gebied niet meer aantrekkelijker te maken voor ganzen, het wenselijk is om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen zodat overlast van ganzen beperkt wordt gehouden. Betrokken partijen gaan met elkaar hierover in gesprek.</p> <p>In het projectplan is onder paragraaf 2.1 een uitvoerige beschrijving gegeven over de waterkwaliteit en dat naar aanleiding van dit project gemonitord is en ook na uitvoering gemonitord wordt. Dit staat ook beschreven in de reactie van het waterschap op zienswijze 5d. Indien de waterkwaliteit onvoldoende is zal het waterschap in afstemming met SBB kijken waar optimalisaties te treffen zijn.</p> <p>Een waterkwaliteitsmeetnetwerk rondom het natuurgebied is momenteel in werking.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

5g	In de ontwerpplannen wordt aangegeven dat er naast de nestreductie ook riet zal worden aangeplant als effectieve methode om ganzen te weren. Indiener betwijfelt of deze maatregelen genoeg zijn om uitbreiding van de ganzenpopulatie tegen te gaan. Daarom benadrukt indiener met deze zienswijze de stimulatie van de dialoog tussen zowel het hoogheemraadschap, Staatsbosbeheer, provincie Utrecht en de omliggende agrariërs om gezamenlijk te komen tot een dusdanig beheer dat de knelpunten van extra ganzenoverlast en waterkwaliteitsrisico's geminimaliseerd kunnen worden.	Zie reactie van het waterschap op zienswijze 2f.	Projectplan niet aangepast
5h	Indiener eist als belangrijkste voorwaarde dat er vanaf heden voldoende wordt gemeten aan de waterkwaliteit, zowel in het natuurgebied Willeskop als in het water dat in de polder geloosd wordt.	Zoals is aangegeven in de reactie van het waterschap op zienswijze 5f, is er een waterkwaliteitsmeetnet aanwezig in en rondom het natuurgebied. Na uitvoering van het project zal ook monitoring plaatsvinden van de waterkwaliteit. De doorlooptijd is minimaal de periode om de effecten op de waterkwaliteit, zoals beschreven in het projectplan, goed te kunnen monitoren. Dit zal minimaal enkele jaren zijn.	Projectplan niet aangepast
6	De zienswijzen met betrekking tot het peilbesluit worden beantwoord in een separaat rapport wat is opgesteld voor het peilbesluit.	-	-

6a	<p>Met het project worden, naast de doelen van het plan vanuit de waterwet, extra - los van de waterstaatkundige opgaaf - natuurmaatregelen getroffen. Het gaat om de maatregelen van het creëren van meer open water, aanleggen van extra natuurvriendelijke oevers, herstellen van bestaande natuurvriendelijke oevers, uitbreiden van het rietmoeras (deels door afgraven van gronden) en aanleggen van hoge eilandjes die ook tijdens het functioneren van de berging boven water blijven uitsteken. De beoogde natuurontwikkeling en de daarvoor te treffen natuurmaatregelen kunnen niet geregeld worden in het projectplan, voor zover die niet samenhangen met de aanleg en inrichting van de waterberging als waterstaatkundig werk, in de zin van artikel 5. 4, eerste lid, Wtw.</p>	<p>Conform artikel 5.4 van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door een vast te stellen projectplan. Dit project betreft een integraal project waarin de benoemde werkzaamheden noodzakelijk zijn (soms compenserend) om het waterstaatskundig deel van het project mogelijk te maken. En zijn daardoor onlosmakelijk met elkaar verbonden. In het projectplan wordt onder paragraaf 2.4, de overige benodigde vergunningen en ontheffingen opgesomd, die nodig zijn om dit project te mogen uitvoeren. Ook wordt parallel aan het projectplan, het peilbesluit gewijzigd omdat het wijzigen van het peil niet 'geregeld' wordt met een projectplan.</p> <p>Er zijn dus een serie van procedures, vergunningen en ontheffingen nodig voor dit project, met veelal een eigen juridische basis en procedure.</p> <p>De voorbeelden die inspreker geeft als niet zijnde waterstaatkundige werken, zijn degelijk wel te scharen onder waterstaatswerken. Als voorbeeld is ook een bergingsgebied aangemerkt als waterstaatswerk.</p>	Projectplan niet aangepast
6b	<p>In de uitspraak van 25 april 2012¹ schetst de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: 'de Afdeling') in r. o. 2. 3 de contouren van het stelsel van de Waterwet inzake waterbergingen. Onder verwijzing naar de parlementaire geschiedenis² stelt de Afdeling dat bij waterberging juridisch drie elementen</p>	<p>De aanwijzing heeft plaatsgevonden in de Legger Oppervlaktewater 2020, waarin het gebied is aangewezen als bergingsgebied. Zoals opgenomen in het projectplan, zijn de voorgenomen maatregelen niet strijdig met de huidig vigerende bestemmingsplannen. Conform besproken met de betrokken gemeente wordt na de realisatie van het project de dubbelbestemming waterberging en de</p>	Projectplan aangepast

	<p>zijn te onderscheiden: de (planologische) aanwijzing van het bergingsgebied, de aanleg en inrichting van het bergingsgebied, en, de ingebruikstelling van het bergingsgebied. In het projectplan komt onvoldoende (lees: niet) tot uitdrukking dat invulling is gegeven aan deze drie elementen.</p>	<p>nieuwe locatie van de waterkeringen vastgelegd in het bestemmingsplan.</p> <p>De juridische verankering van de aanleg en inrichting vindt plaats middels het vaststellen van het projectplan door het college van Dijkgraaf en hoogheemraden. In het projectplan is ook opgenomen welke vergunningen en ontheffingen worden aangevraagd bij andere overheden.</p> <p>Voor wat betreft de ingebruikstelling zal de waterberging worden ingezet als daartoe de noodzaak is. In het gewijzigde peilbesluit staat de maximale waterstand waar deze waterberging voor is bedoeld als deze wordt ingezet. Voor de ingebruikstelling van de waterberging is geen afzonderlijk besluit nodig. In het projectplan is toegevoegd in paragraaf 2.4.2 dat de aanwijzing van het bergingsgebied heeft plaatsgevonden in de Legger Oppervlaktewater 2020 en dat conform besproken met de betrokken gemeente, na de realisatie van het project de dubbelbestemming waterberging en de nieuwe locatie van de waterkeringen wordt vastgelegd in het bestemmingsplan.</p>	
6c	<p>Indiener geeft aan dat het projectplan en de daarin vastgelegde natuurdoelen niet kunnen worden gerealiseerd op de volgens het projectplan voorgestane wijze. Er worden verschillende punten aangedragen:</p>	<p>Het projectplan waar inspreker een zienswijze op heeft ingediend, is voor het waterschap de juridische basis voor het uitvoeren van de genoemde werkzaamheden. Inspreker maakt zich zorgen over het toekomstig beheer van het natuurgebied. Maar dit valt niet onder de reikwijdte van het projectplan.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

	<p>Vanwege de grote aantal ganzen, zwanen en smienten is de waterkwaliteit in het natuurgebied momenteel slecht te noemen.</p> <p>Er is tamelijk eenzijdige natuur aanwezig in het gebied in de vorm van grote populaties ganzen, zwanen en smienten en SBB is er (door het gebrek aan beheer) niet in geslaagd om de beoogde natuurdoelen en de daarmee samenhangende biodiversiteit te realiseren. Dit komt door gebrek aan (financiële) middelen bij SBB.</p> <p>In het projectplan is geen voorziening opgenomen voor de financiële uitvoerbaarheid van het projectplan en de wijze waarop (financieel) uitvoering wordt gegeven aan het projectplan. Indiener is van mening dat daardoor (en door het ontbreken van garanties mbt het beheer) het realiseren van de natuurdoelen niet zal worden</p>	<p>Echter willen wij graag aangegeven dat Staatsbosbeheer en het waterschap intensief met elkaar in gesprek zijn over het beheer en onderhoud van de toekomstige situatie. Beide organisaties zullen hun verantwoordelijkheid nemen om de toekomstige situatie te onderhouden conform het ontwerp wat is opgenomen in het projectplan.</p> <p>Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 3l.</p> <p>Met dit project wordt beoogd om het gebied een kwaliteitsimpuls te geven en de natuurwaarden te vergroten.</p> <p>Het waterschap voert de maatregelen die zijn opgenomen in het projectplan uit. En heeft daarvoor budget beschikbaar. Onder paragraaf 1.7.3 in het projectplan worden de verantwoordelijkheden ten aanzien van het toekomstig beheer en onderhoud van de maatregelen beschreven.</p>	
--	---	--	--

	<p>uitgevoerd.</p> <p>Het natuur en faunabeheer dient verankerd te worden in het projectplan en hierop aangevuld te worden op grond waarvan een deugdelijk beheer in de toekomst is verzekerd. Onderdeel daarvan dient te zijn het monitoren van de staat van de natuur in relatie tot de te realiseren natuurdoelen en bovenal de waterkwaliteit.</p> <p>Zo lang er geen goede afspraken met SBB komen over verbetering van de kwaliteit en intensiteit van het natuur- en faunabeheer, moet het projectplan uitsluitend zijn gericht op het creëren van extra bergingscapaciteit en niet op extra natuur.</p>	<p>Natuur- en faunabeheer wordt juridisch niet vastgelegd middels een projectplan Waterwet. De Provincie Utrecht zal de beheertypen in het Natuurbeheerplan aanpassen na realisatie van de werkzaamheden. En daarmee wordt het beheer voor de toekomst vastgelegd.</p> <p>Er worden tussen Provincie Utrecht, Staatsbosbeheer en waterschap goede afspraken gemaakt. Dit tezamen met de intentie om overlast door ganzen beperkt te houden met de betrokken partijen, zoals beschreven onder de reactie van het waterschap op zienswijze 2f.</p>	
6d	<p>Het is zeer de vraag of de nieuwe inrichting bijdraagt aan optimalisering van het natuurbeheer, zoals het projectplan stelt, vooral waar het gaat om het beheertype 'dynamisch moeras' (N05. 04). Aan de voorwaarden volgens het beheer en inrichtingsadvies wordt niet voldaan blijkend uit het projectplan.</p>	<p>Met de maatregelen uit het projectplan wordt beoogd de kwaliteit van de natuur te vergroten, waarbij na uitvoering van dit project het natuurgebied een andere inrichting krijgt en op verschillende locaties ook een ander natuurbeheertype. Het is aan de Provincie Utrecht om de beheertypen in het Natuurbeheerplan aan te passen na realisatie van de werkzaamheden. Het beheertype dynamisch moeras zal ook in de situatie na realisatie aanwezig zijn. SBB heeft aangegeven dat het gebied in de nieuwe situatie de juiste voorwaarden heeft voor de realisatie van dynamisch moeras.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

6e	<p>Daarnaast zijn er twijfels over de waterkwaliteit in het natuurgebied als er grote volumes aan gebiedsvreemd water worden ingelaten. Op dit moment zijn er onvoldoende meetpunten om de huidige en toekomstige kwaliteit goed in beeld te brengen. We bepleiten dan ook een voortvarende uitbreiding van het aantal meetpunten, zodat veranderingen in beheer en inrichting beter kunnen worden gevolgd.</p>	<p>Zoals genoemd in de reactie op zienswijze 3l, wordt de kwaliteit van het water gemonitord voorafgaand en na afloop van realisatie.</p> <p>Daarnaast beschikt het waterschap over meerjarige meetreeksen van meetpunten in en rondom het natuurgebied die een goed beeld geven van de huidige waterkwaliteit (nulsituatie) en de trends gedurende het jaar.</p> <p>Het waterschap en SBB hebben afgesproken dat zij de invloed van een bergingssituatie op het watersysteem nauwlettend in de gaten houden. Daarom worden er metingen gedaan in en rondom het gebied nadat de waterberging heeft gefunctioneerd, omdat dat de enige manier is om erachter te komen welke veranderingen er daadwerkelijk optreden. Als de waterkwaliteit van onvoldoende kwaliteit is zal het waterschap in afstemming met SBB kijken waar optimalisaties te treffen zijn.</p>	Projectplan niet aangepast
6f	<p>De extra oppervlakte open water en moeras zal extra ganzen aantrekken en de bestaande problemen in het natuurgebied verergeren. De voorgestelde maatregelen in het projectplan zijn niet effectief om dit probleem te verhelpen. Indiener noemt hiervoor verschillende redenen: het ontbreken van financiële middelen en het niet passen van het maaibeheer bij het beheertype beogend het</p>	<p>We constateren in diverse gesprekken over dit onderwerp dat natuurliefhebbers én agrariërs hier uiteindelijk hetzelfde willen: minder ganzen en meer weidevogels. In de reactie van het waterschap op zienswijze 2f wordt aangegeven dat het heel moeilijk is om een voorspelling te doen van het aantal ganzen en de vraatschade per gans, maar dat het niet de verwachting is dat er door uitvoering van dit project het aantal grazende vogels significant zal veranderen. Daarbij worden acties ondernomen (zowel maatregelen in het project, als</p>	Projectplan niet aangepast

	<p>Natuurbeheersplan Utrecht 2023. Dit heeft ook een negatief effect op de weidevogeldoelstelling en het weidevogelbeheer van de omliggende gronden.</p> <p>Verschillende onderzoeken tonen aan dat ganzenvraat de biotoop minder of ongeschikt maakt voor de rietvogels die juist tot de doelsoorten van dit beheertype behoren, zoals de grote karekiet, roerdomp, purperreiger, snor en rietzanger. De directe omgeving van het projectgebied is aangewezen als weidevogelkerngebied in het kader van het Aanvalsplan Grutto, de 'zwaarste' aanwijzing die het provinciale Natuurbeheerplan kent (zie bovenstaande kaart). Dit betekent dat de provincie hier volop inzet op een goede weidevogelstand. Inrichting en beheer van het natuurgebied moeten de weidevogeldoelstelling van de omliggende gronden niet frustreren (zoals nu al het geval is), maar juist versterken.</p>	<p>beheermaatregelen na realisatie) om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen.</p> <p>Om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen, zal een overleg georganiseerd worden tussen verschillende instanties om overlast van ganzen beperkt te houden. Dit staat tevens beschreven in de reactie van het waterschap op zienswijze 2f.</p>	
6g	<p>Aanvullend is er veel schade voor de omliggende melkveehouders sinds de jaren '90 door de ganzen, zwanen en smienten. Indiener maakt slechts aanspraak op een tegemoetkoming in deze schade. Het is te verwachten dat deze schade met de beoogde natuurontwikkeling verder zal</p>	<p>We constateren dat meerdere belanghebbenden overlast van watervogels (met name ganzen) ervaren. De wens om overlast tegen te gaan wordt breed gedeeld. Het waterschap is echter niet verantwoordelijk voor schade die sinds de jaren '90 is opgetreden door de watervogels. Dit project zal daar ook geen verandering in brengen.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

	<p>toenemen. Hiermee staat het vast dat er In het projectplan onvoldoende rekening is gehouden met de te rechtvaardigen belangen van natuur en de landbouw.</p>	<p>Bij het maken van dit ontwerp zijn direct belanghebbenden (grondeigenaren en pachters) in een vroeg stadium geïnformeerd over de plannen. We maken uit uw zienswijze op dat u zich zorgen maakt over het belang van natuur en landbouw in de nieuwe situatie. In het projectplan is onder paragraaf 1.5.2. een handelingsperspectief tegen de overlast van ganzen beschreven. Naast concrete maatregelen om de ontwikkeling van riet te stimuleren, is het wenselijk om het reeds ingezette ganzenbeheer passend te maken bij de inrichtingsmaatregelen zodat overlast van ganzen beperkt wordt gehouden. Hoe we dit vorm willen geven is omschreven in de reactie van het waterschap op zienswijze 2f.</p>	
6h	<p>Het projectplan behelst ook het aanleggen van een 'bypass' naast het voormalig gemaal Benschop. Hiervoor wordt een bestaande watergang verbreed en Ingericht met een brede oever ten behoeve van natuurontwikkeling. Los van onze bezwaren tegen extra moeras vragen wij ons af of het echt noodzakelijk is om de watergang te verbreden. Als hij wordt ontdaan van riet neemt de doorstroming aanmerkelijk toe en is verbreding waarschijnlijk niet eens nodig.</p>	<p>Zoals u kunt lezen in de reactie op zienswijze 5a, is de breedte van deze watergang nodig om de gewenste capaciteit van de doorstroommogelijkheid naar de Lek te realiseren. Het ontdoen van de watergang van riet is hiervoor niet voldoende. De overige aanpassingen aan deze percelen zijn nodig om de gewenste natuurlijke inrichting te krijgen die hoofzakelijk bestaat uit brede natuurvriendelijke oevers en rietmoeras. Deze dragen bij aan de KRW-doelen van het waterschap vanuit het programma Gezond Water.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>
6i	<p>De huidige pachter van de SBB-graslanden (circa 20 hectare) raakt zijn pachtgrond en daarmee het grootste</p>	<p>SBB heeft onderzocht of er vervangende gronden zijn in de directe omgeving. Deze zijn helaas niet beschikbaar.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

	<p>deel van het beschikbare landbouwareaal kwijt. Dit betekent een forse kostenpost en mogelijk zelfs het einde van het landbouwbedrijf. Schadeloosstelling of compensatie met grond elders is niet geregeld in het projectplan. De verwijzing in de paragraaf over nadeelcompensatie (pag. 31 van het ontwerpplan) naar de nadeelcompensatieregeling in de zin van artikel 7:14 Wtw biedt voor deze agrariër geen soelaas. Evenmin heeft SBB een handreiking gedaan om deze agrarische onderneming te compenseren.</p>	<p>Het is natuurlijk vervelend dat dit project de bedrijfsvoering van inspreker direct raakt. Maar doordat de percelen zijn uitgegeven als geliberaliseerde pacht heeft inspreker beperkte rechten. Hierdoor is compensatie van kosten of gronden, als gevolg van het niet meer kunnen pachten van percelen van SBB, niet aan de orde. Daarbij komt dat door het Didamarrest alle nieuw uit te geven pacht openbaar op de markt moeten worden gezet, om het gelijkheidsbeginsel in acht te nemen.</p> <p>SBB zal tijdig kenbaar maken onder de geïnteresseerden wanneer er percelen beschikbaar komen zodat indiener hierop kan reageren.</p> <p>Naast de permanente wijzigingen van het project zijn ook tijdelijke gronden (bijv. werkterreinen of bouwwegen) benodigd voor de realisatie. Om deze gronden te mogen gebruiken worden nog minnelijke afspraken gemaakt met de grondeigenaren en pachters waarin ook compensatie wordt besproken.</p>	
6j	<p>Er wordt extra stikstofgevoelige natuur gecreëerd, die een nadelig uitstralingseffect kan hebben op de omliggende landbouwgronden. Melkveehouders willen nu garanties dat de nieuwe natuur bij de gebiedsgerichte aanpak niet anders wordt behandeld dan de overige graslanden in de regio.</p>	<p>Het is niet een doelstelling van het project om extra natuur te creëren dat gevoelig is voor stikstof (bijvoorbeeld schraalgraslanden). Er zijn daarmee door het project, wat stikstofgevoelige natuur betreft, geen nadelige uitstralingseffecten op omliggende landbouwgronden. Overigens geldt er op basis van het huidige beleid voor het NNN ook geen externe werking voor agrariërs in de omgeving.</p>	<p>Projectplan niet aangepast</p>

6k	Vóór de vaststelling van het projectplan dienen het hoogheemraadschap en de provincie Utrecht waarborgen ten behoeve van de uitvoerbaarheid van het projectplan te worden opgenomen in het projectplan. Ten opzichte van SBB dienen eisen worden gesteld om het natuurbeheer (inclusief het faunabeheer) te verbeteren. Beiden dienen schriftelijk worden vastgelegd. Er zijn goede afspraken nodig tussen alle betrokken partijen (HDSR, SBB, de provincie en de agrariërs) over het beheer van de omvang van de populaties grazende vogels.	Zie de reactie van het waterschap op zienswijze 6c.	Projectplan niet aangepast
----	---	---	----------------------------